

Uredništvo:

Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

* *

Rokopisi se ne vračajo.

* *

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

* *

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

* *

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

* *

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI**DNEVNIK****Upravništvo:**

Schillerjeva cesta šte. 3.

Naročnina znaša za avstro-
ogerske dežele:

celoletno . . . K 25—

polletno . . . K 12-50

četrletno . . . K 6-30

mesečno . . . K 2-10

Za Nemčijo:

celoletno . . . K 28—

za vse druge de-

žele i. Ameriko K 30—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Za oglase (insertate) se

plačuje od četverostopne

petit vrste po 12 h, za

večkratni natis primeren

popust.

Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 212.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, dne 17. septembra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

**Vprašanje slovenske oko-
liške ljudske šole v Celju.**

(Nujna interpelacija poslanca dr. Vekoslava Kukovca na ekselenco grofa Clary and Aldringen kot predsednika c. kr. štaj. dež. šol. sveta zaradi zavlacenja rešitve ljudskošolskega vprašanja za občino celjsko okolico.)

Ena najobljudnejših kmetijskih občin te kronovine je okoliška celjska občina. Že l. 1901, torej pred 8 leti, je predpostavljena šolska oblast zagrozila krajnemu šolskemu svetu okoliške celjske občine z denarno globo 200 K, če bi se za ta šolski okoliš namesto zdravstveno docela neprimernih šolskih prostorov čim najprej ne dobavili primerni šolski prostori. Krajni šolski svet je, da ugodni ukazu predpostavljene oblasti, v imenu šolske občine takoj vzel posojilo in nakupil izvrstno stavbišče brez napake v sredini šolskega okoliša v sedežu obstoječe stare ljudske šole celjske okoliške občine v mestu Celju. V smislu sprejetega ukaza je krajni šolski svet dal za deško in dekliško šolo, ki bi se imela sezidati na od kompetentne strani potrjenem stavbišču, izdelati potrebne stavbne načrte. C. kr. deželni šolski svet je dokumentiral sicer že l. 1901 svojo občeudovanja vredno objektivnost v tem šolskem vprašanju s prepovedjo nujno potrebne šolske stavbe z dvojno motivacijo, češ da je na eni strani bila objednem projektirana tudi dekliška ljudska šola, o katere pravem obstoju se je dvomilo, na drugi strani pa je očital nedostatke v sestavi šolskega okoliša. Na trnjevi poti pritožb je končno l. 1903 dobila šolska občina formalno zadoščenje, da se je i šolski okoliš i pravni obstoj javne dekliške ljudske šole končno pravomočno ugotovil. Res, da je izomiki tako prijazni c. kr. dež. šolski svet vkljub tej očitno jasni končni razsodbi v prepornem vprašanju smatral za primerno, okrajnemu šol. svetu v

Celju naročiti, naj oskrbi drugo stavbišče, kar pa je bilo nesmoteno in neplodno početje, ker je bilo že nakupljeno stavbišče spoznano za najprimernejše. Tudi v tem času došla ministerijalna odredba, ki je pravni obstoj javne dekliške ljudske šole vzpostavila nad vsak dvom, je naznanila krajnemu šolskemu svetu, da bo razsodba glede stojišča ljudske šole še sledila. Danes po 6 letih visoki c. kr. dež. šol. svet vkljub neštevilnim urgencam še vedno tozadevno ni ničesar razsodil. Šolska občina trpi samo na obrestih od kupnine za nakupljeno stavbišče odsihdob do 8000 (reci osem tisoč) kron škode. Naravnost nepreračunljiva pa je idejna škoda. C. kr. dež. šol. svet zagreši naravnost hudodelstvo na zdravju stotin nežnih otrok. Uradni zdravniki so ponovno izrekli, da so šolski prostori bolj podobni svinjaku kakor torišču za izgojo. Pred malo dnevi je mestni fizik dr. Gollitsch izjavil, da bo dal iz zdravstvenih ozirov zapreti dve v nekem drugem poslopiju najeti šolski sobi. Ker zaradi pomanjkanja prostora mora vsako leto več sto otrok izostati od postavno predpisanega pouka, bo končno splošni šolski štrajk neizogiben, da se ta evropski šolski škandal pokaže v pravi luči in da se demonstrira proti nemarnosti deželnega šolskega sveta v izvrševanju dolžnosti. Ako hoče c. kr. vlada na vsak način tudi na Štajerskem izzvati „afere“, potem naj le odlaša s končno razsodbo. Tudi Slovence bo končno minila potrpežljivost. Odrekanje instančne razsodbe je proti državnim osnovnim zakonom samim.

Še smo tako naivni, da pri danes vladajočem sistemu pričakujemo od c. kr. dež. šol. sveta kako nslužnost! A razsodba omenjene pritožbe po preteku 6 let v tem ali onem smislu vendar ni nikaka ljubeznivost. C. kr. deželni šolski svet naj poreče končno da ali ne, ker vsak način rešitve nam je ljubši kakor nobena rešitev. Če se c. kr. deželni šolski svet končno

spomni težke nam prizadane krivice in če bo naša pritožba končno ugodno rešena, se utemeljitev ne bo dala težko najti. Če pa ta visoka oblast našo dobro utemeljeno pritožbo zavrne, tudi ne bo v stiski za par cenih fraz v svrbo utemeljenja. A odrekanja postavne instančne poti ne moremo dalje trpeti.

Podpisani vpraša torej Njega ekselenco kot predsednika deželnega šolskega sveta nujno: ali je pripravljen, dovesti ljudsko-šolsko vprašanje celjske okoliške občine končno do zadovoljive rešitve in čimprej rešiti pri deželnem šolskem svetu ležečo pritožbo krajnega šolskega sveta v zadevi šolske stavbe?

Gradec, 16. sept. 1909.

Dr. Vekoslav Kukovec.

**Podržavljenje celjske
policije.**

(Interpelacija poslanca dr. Vek. Kukovca na njega ekselenco grofa Clary-Aldringen kot namestnika Štajerske zaradi podržavljenja policije v Celju.)

Ni moj namen, osvetliti zagonetno tmino lanskih septemberskih izgrediv v Celju splošno, ampak v interesu vsega prebivalstva Spodnje Štajerstke smatram za potrebno, javno razpravljati o izidu kazenske preiskave v nekem specijelnem slučaju splošne važnosti, v kolikor iz stvarnega položaja izhaja nujna potreba podržavljenja občinske policije v Celju. V aktu o hudodelstvu javnega nasilstva pri c. kr. okrožnem sodišču v Celju Vr VIII 738/8 je pod red. št. 27 zapisnik o zaslišanju prič, s katerim je mestna policija v Celju težko kompromitirana. Priča Anton Stojan, tovarniški delavec, stanujoč v Slancah, občina Teharje, pripoveduje tam slučaj, kako je lani 19. septembra zvečer, ko je z dvema tovarišema šel mimo kavarne Union na Bismarckovem trgu v Celju in so slovenski govorili, bil od krdela izgreznikov napaden in

pretepen. Napad sam na sebi je sicer manj zanimiv nego izpovedba te gotovo nesumljive priče o postopanju mestnega stražnika N. Gratschnerja, ki ga je priča poklical na pomoč in ki se je v svoji pristranosti tako daleč spozabil, da je te tri delavce, ki so dobili glasom sodnozdravniške preiskave (izvidni zapisnik red. št. 28, 30 in 32) vsi telesne poškodbe, s potegnjeno sabljo napodil in zaklical: „Ti (izgrezniki) imajo za danes in jutri pravico Slovence pretepati“ Ta naravnost grozna izpovedba priče bi morda vzbujala dvome o verjetnosti, če bi se dobesedno ne skladala z nadaljno zapriseženo izpovedbo prič Rudolfa Stropnika, tovarniškega delavca v Čretu št. 11 pod red. št. 31 in Mihaela Zupanca tovarniškega delavca v Slancah št. 9 in če bi ne bila v skladu z zgoraj omenjenim strokovnjaškim mnenjem gotovo nepristranskega sodnega zdravnika dr. Keppa. Stražnika Gratschnerja se ni pozvalo na odgovor.

Tudi v drugem celjske policije se tičočem sodnijsko zasledovanem slučaju, da je namreč naslednji večer neki stražnik pred „Nar. domom“, predno se je začel bombardement s kamenjem, na vprašanje nekega izgreznika, ali se naj že začne, odvrnil: „Zakaj ste pa potem pili (gesoffen)?“, se je postopanje ustavilo, ker se je neka priča, ki je na lastna nšesa te besede slišala, neka perica Neža, nakrat „izselila“ v inozemstvo. Rad vernjem, da je ta težka obdolžitev plod nespornostne in da ne odgovarja dejstvu, vendar je značilno za zaupanje, ki je uživa mestna policija v Celju pri prebivalstvu, da ta govorica ni bila samo splošno razširjena, ampak da so jo mnogi poznavalci žalostnih varnostnih razmer v mestu Celju tudi verjeli.

V težkem sumu proti celjski policiji nas potrjuje žal tudi sodnijsko dognano žalostno dejstvo, da sta bila baš dne 20. sept. lani pri belem dnevu na trgu pred celjskim kolodvorom pred

LISTEK.**Madame Heurtebise.**

Iz knjige: „Žene umetnikov“ od Alfonza Daudet, poslovenil Josip N.

Koñec.

Pariz ga je omamljal kakor človeka iz dežele, ki pride na poset v mesto. Žena seveda tega ni razumela in tožila je neprestano radi te samote.

Da bi se razvedrila, je vabila stare prijateljice k sebi. Če moža ni bilo doma, so se zabavale s tem, da so prelistavale njegove papirje, zapiske in načeta dela.

„Glejte vendar, moja draga, če ni to-le smešno... Zapira se v sobo, da piše take-le reči. Pohaja okoli, govori s samim seboj... Jaz od vsega tega ničesar ne razumem.“ In potem so sledili spomini na preteklost, javkanje in tožbe brez konca.

„O, da bi bila vedela... Če po-

mislim, da bi bila lahko vzela Aubertota in Fajona, trgovca s perilom...“ Ta dva kompanjona je imenovala vedno obenem, kakor da bi se bila lahko omožila z obema naenkrat. Tudi če je bil mož doma, se ni ženirala več toliko. Motila ga je in ovirala pri delu, se zabavala v njegovi pisalni sobi v abotnih pomenkih z neumnimi babnicami, ki so čebljale na ves glas in bile polne preziranja na pisateljski stan, ki tako malo nese in v katerem velja tudi najnapornejše duševno delo še vedno kot lenarjenje.

Tupatam se je skušal Heurtebise odtegniti temu počenjanju, ki je postajalo od dne do dne neznosnejše. Prišel je v Pariz, si najel malo sobico v hotelu in se poskušal prepričati, da je samec; hipoma pa se je spomnil svojega sina, obšlo ga je skoro blazno hrepenenje po njem — in hitel je še tisti večer domov na deželo. Da bi se izognil preprirom po navratku, je privedel seboj kakega prijatelja in ga

zadrževal pri sebi dokler je bilo mogoče. Kadar ni bil sam v družbi svoje žene, se je vzbudila njegova duševna sila in prekinjeno delo mu je spet prirastlo na srce. Toda kak notranji razpor, če so ga zapuščali prijatelji! Prizadeval si je prikleniti goste nase in se jih je držal z vso silo svojega bednega življenja. Kako pobit je bil, ko nas je spremljal k postajališču omnibusov! In ko smo se končno odpeljali proti Parizu, je prisluškoval ropotu oddrdrajočega voza in se počasi vračal po prašni cesti proti domu.

Družba njegove žene mu je postala sčasoma neznosna. Da bi se ji izognil, je povabil polno hišo gostov. Ker je bil dobrega srca, malomaren in se je že vsega naveličal, je bilo kmalu okoli njega polno lačnih literatov. Cela truma piscev, postopačev in sanjačev se je naselila pri njem kakor doma. In ker je bila žena preneumna in nerazsodna, jih je smatrala za duhovitejše in imenitnejše, ko svojega moža, naj-

brž zato, ker so bili glasnejši, ko on. Z brezokusnimi pogovori so tratili čas. Bila je to ploha praznih besedi, prerekanja in fraz; ubogi Heurtebise, ki je sedel tiho in nepremakljivo v tem hrušču, se je tupatam zaničljivo nasmešnil in skomizgnil z ramama. Ko so pa nekoč po dolgi pojedini gosti vprli svoje komolce ob mizo, pili žganjico in začeli udušljive in puhle pogovore, se ga je polotil velik stud; ker ni imel toliko sile, da bi jih vse skupaj zapodil, je odšel sam in ostal teden dni od doma.

„Moja hiša je polna norcev“, mi je rekel nekega dne. „Ne upam si več domov.“

V teh razmerah seveda ni več pisateljval. Njegovo ime se je vedno manj čitalo po listih in tudi njegovo premoženje se je krčilo, ker si je nakopal polno hišo lačnih ljudij, ki so hoteli biti pogoščeni.

Dolgo časa se potem nisva videla. Nekega dne pa dobim listek z njegovo

oči policije od nemoteno ekscedujočih individuov skoro do smrti pretepena dva Nemca baron Lenk in sin, ker sta tuja in so jih smatrali za Slovence; policija tega ali ni hotela ali ni mogla zabraniti. Morda mi bo kdo v malenkostnih razmerah, v katerih živimo, skusil očitati tendenciozno nenaklonjenost proti celjski policiji, ki pa mi je tuja. Prosim tudi, naj se mi verjame, da se mi nikakor ne gre za osebo stražnika Gratschnerja ali za njegovo usodo, če moram govoriti o njegovem slučaju. Ne gre se za špecijsen dogodek, ampak za simptom. Vem, da bi se v nepričakovanem slučaju primerne postopanja glede nekorektnega obnašanja stražnika Gratschnerja, proti kateremu osebno nič nimam, njemu ne zgodilo nič hudega, ampak bi moža v tem slučaju gotovo kot mučenika obdarili s prav mastno službo v Celju. Tudi ni to nobeno narodno vprašanje, kar moram na čast nemškemu celjskim meščanom povdariti, da tako nekorektno postopanje po večini sami kot bedasto in blazno ostro obsojajo. Za celjsko policijo ne tiči nemško prebivalstvo, ampak le del istega, po večini pa ljudje, ki se iz dobičkarije po krivici Nemce imenujejo in imajo vzroke, da varajo z zasledovanjem poulične politike bolj resno misleče meščanstvo obeh narodnosti. Spodnještajersko prebivalstvo pa odločno zahteva objektivno uporabo policijske moči, bodisi od strani države kot njene nositeljice bodi si od strani avtonomnih zastopov, katerim je poverjena. Postopanje samostojnih organov kakor v sodnijsko preiskanem slučaju stražnika Gratschnerja pa mora vesti k anarhiji in k najtežjemu oškodovanju vsega gospodarskega in socialnega razvoja celega prebivalstva.

Dolžnost državne vlade je, da eventualno z uporabo izvanrednih sredstev napravi red in da prevzame sama policijsko oblast. Če je c. kr. vladi na tem ležeče, da v Celju nastopijo zopet normalne razmere, je poddržavljenje policije v Celju neizogibno.

Vprašam torej njega ekselenco kot c. kr. namestnika in zastopnika c. kr. vlade:

1. Ali je voljen opisani slučaj stražnika Gratschnerja strogo preiskati?

2. Ali je visoka vlada voljna se približje baviti z vprašanjem poddržavljenja občinske policije v Celju?

Gradec, 16. sept. 1909.

Dr. Vekoslav Kukovec.

Politična kronika.

Štajerski deželni zbor.

Otvoritvena seja deželnega zbora se je vršila včeraj opoldne. Zbornica

pisavo, ki je bila nekaj krepkih in čvrstih potez, zdaj pa negotova in tresoča. „V Parizu smo. Obišči me vendar. Silno se dolgočasim.“

Našel sem ga, njegovo ženo in otroka s psi v malem, neprijaznem in temnem stanovanju v predmestju Batignolles. Tukaj je vladal še večji nered, ko prej na deželi, ker je bilo manj prostora na razpolago. Deček se je valjal s psi po tleh in se plazil po malih sobicah, Heurtebise pa je ležal v postelji z obrazom obrnjenim v zid, bolan in onemogel v popolni zapuščenosti. Žena, še vedno ljubeznivega in afektiranega obnašanja, se ni brigala zanj. — „Ne vem niti kaj mu prav-zaprav manjka“, mi je rekla z brezskrbnim glasom. Ko me je opazil, se je vzradostil za trenutek in se nasmešnil, toda takoj je postal spet mlačen in brezbrizen za vse, kar se je godilo krog njega. Tudi tukaj so se držali vedno navade, ki se je udomčila

kaže v marsičem spremenjeno lice; število poslancev se je zvišalo od 71 na 87 in je bilo v ta namen potrebno dvorano nekoliko prenoviti in predru-gačiti, da se je dobilo prostora za nove poslance. V ta namen se je moral žrtvovati del galerije in se je na ta način še zmanjšal prostor za poslušalce. Zbornica je bila včeraj zelo dobro zasedena; razun Wastiana, Woschnagga in še jednega Nemca so bili vsi deželni poslanci navzoči. Pozdravni govor je imel g. namestnik sam; zvečinoma uljudne, prazne besede. Posebej je pozdravil dež. glavarja, grofa Attemsa in njegovega namestnika dr. Jankoviča.

Prvi je na to prevzel predsedstvo, imenoval za provizorična zapisnikarja posl. Wolfbauerja in dr. Verstovška, omenil predložena poročila deželnega odbora, predvsem proračun za prihodnje leto; pri nastavi posameznih zneskov se je po možnosti varčevalo, vendar pa deželni glavar ni mogel zatajiti, da bode šlo deželi brez nameravane ureditve deželnih financ po državi slabo. Vrnil je kompliment namestniku, hvaleč njegove zasluge za gospodarstvo in humanitarne zavode ter zaklical cesarju trikratni živijo. Pri tem klicu so se socialisti odstranili iz dvorane.

Za zapisnikarja sta bila izvoljena posl. Riegler in Wolfbauer, za verifikatorje posl. Krenn, Kaan, Cnobloch in Benkovič.

Dr. Korošec je nato protestiral imenom novoustanovljenega klerikalnega „Slovenskega kluba“ najprej slovenski, potem pa nemški, da nista niti namestnik niti glavar nagovorila poslancev v jeziku, katerega povori tretjina štajerskega prebivalstva.

Sprejet je bil še predlog poslanca Reitterja, naj se pomnoži v odseku število članov na 15. Od teh odpadeta Slovincem 2 in socialistom 1 mesto. Volitve se vrše pri današnji seji.

O konstituiranju nemško-naprednega deželnozbornskega kluba smo že poročali. Sestavljen se je nadalje „Slovenski klub“ iz slovenskih klerikalcev, socialnodemokratski klub, kateremu načeljuje posl. Resel in nemškonacionalni klub, čegar predsednik je Hagenhofer.

Dr. Kukovec je vložil 3 interpelacije; dve priobčimo danes, eno (o nastavljenju slovenskih učiteljic na Sp. Štajerskem) priobčimo jutri. Socialisti so vložili predlog za upeljavo splošne in enake volilne pravice za štajerski deželni zbor in predlog za spremembo deželnega reda, ki zahteva nekatere določitve glede zasedanja de-

tam zunaj na deželi. Ko je bil čas za jutrnjo, je prišel v to razrušeno domače življenje, kjer je vladala bolezen in revščina, brez sramu mal plešast človek brazgotinastega in odurnega lica, parasit skozi in skozi. V hiši so ga imenovali „človeka, ki je veliko čital Proudhona“. Tako ga je tudi vsakomur predstavljal Heurtebise, ki menda niti ni vedel njegovega pravega imena. Če ga je kdo vprašal: „Kdo je to?“ je odgovorjal pomenljivo: „O imeniten človek, ki je čital jako veliko Proudhona.“ No, poznalo se mu to ni nikakor, kajti ta globok duh se ni spuščal v nikak pogovor. Le pri jedi se je rad pritoževal radi slabe pečenke ali omake, če je ni bilo. To jutro na primer je rekel „človek, ki je veliko čital Proudhona“, da je zajutrek za nič, kar ga pa ni oviralo, da je pogoltnil polovico kar sam.

Kako žalostna in mučna je bila ta pojedina pri bolnikovi postelji! Žena

želnega zbora in natančno omejitev pravic deželnega odbora.

Pri prvi seji je bila galerija natačeno polna gledalcev. Med njimi je bil tudi naučni minister grof Stürgkh.

Današnji graški listi se ukvarjajo z izjavo dr. Korošca, na katero nista ničesar odgovorila ne namestnik ne glavar in grozijo Slovincem. Lep začetek „mirnega in plodonošnega“ dela!

Mariborski „Slovenski Gospodar“ obljublja v visokodonečih besedah svojim kmečkim ovčicam, da imajo klerikalni poslanci dovolj moči v sebi za uresničenje obljub v volilnem boju. Si bo treba zapomniti. Objednem na perfiden način napada dr. Kukovca zaradi znanega anonimnega pisma H. Woschnaggu, da si je dokazano, da ne more pasti na gosp. deželnega posl. dr. Kukovca v tej zadevi niti senca kake krivde. Zakaj pa ne priobči „Slov. Gospodar“ dovolj jasne snovi, katero smo mu ponudili v tej zadevi? Bodi sicer pripomnjeno, da se preiskava glede te klerikalne lumparije nadaljuje in kakor vse kaže, klerikalci ne bodo prav nič veseli. — „Straža“ je našla nekatere zahteve spodnještajerskih Slovincov do deželn. zbora. Nas veseli, da je vsaj nekaj tega prepisala, kar smo že mi davno zahtevali in pisali.

Premestitev slov. učiteljišča iz Kopra v Gorico.

Tržaška „Edinost“ poroča, da je prejel tržaški poslanec dr. Rybač od drž. posl. dr. Ploja z Dunaja sledečo brzojavko: Sistiranje naredbe, da se premesti slovensko vseučilišče iz Kopra v Gorico) se ni izvršilo. Maranijev protest je izročen tržaškemu namestniku. Namestnikovo poročilo glede zatrevanja tehničnih težav proti premestitvi do 18. septembra še ni došlo. Odložitve je toraj v rokah tržaškega namestnika, od katerega pričakujejo goriški Slovinci, da bode znal braniti njihovo pravico in svojo autoriteto. Čudno je, da je mogel potem goriški župan Marani trditi pred celim svetom popolno neresnico. — Včerajšnji protestni shod v goriškem „Trgovskem domu“ je potekel docela mirno. Govorila sta posl. Gaberšček in Štrekelj.

Iz drugih deželnih zborov.

V nižjeavstrijskem je bila priznana predlogu za najvišje potrjenje zakona Axmann-Kolisko nujnost z vsemi proti 5 socij. glasom. — Ko je ponovil v dalmatijskem deželnem zboru namestnik pozdravni govor v italijanskem jeziku, so začeli

je klepetala kakor vedno, dala dečku tupatam kako klofuto, vrgla psom kako kost in se prijazno nasmejljala filozofu. Niti jedenkrat se Heurtebise ni obrnil k nam, dasi ni spal. Menda sploh niti mislil ni več... Ubožec! Ti neprestani in podli ženini napadi so strli tudi njegovo sicer trdno naravo. Začel je že polagoma umirati. To počasno hiranje človeka, ki se mora odreči vsemu življenju, je trpelo nekaj mesecev. Gospa Heurtebise je postala udova. In ker solze niso omračile njenih svetlih oči, ker je še vedno skrbela za svoje gladke lase in frizuro in, ker sta Aubertot in Fajon še bila na razpolago, se je omožila z Aubertotom in Fajonom. Mogoče samo z Aubertotom, mogoče s Fajonom, mogoče celo z obema. Vsekakor pa je lahko začela spet življenje, za katero je bila ustvarjena, življenje prodajalke, polno klepetanja, žlobudranja in afektirano prijaznih nasmehljajev...

poslanci hrvaške stranke prava grozno kričati. Krič je trajal tako dolgo, dokler je trajal govor.

Dnevna kronika.

Avstrijski Dreadnoughti. „N. Fr. Presse“ poroča, da morata biti v dobi od 1. 1910 do 1913 stavljena dva in v dobi do 1. 1917 nadalnja dva Dreadnoughta. Stavba vsacega bode stala 34 milijonov kron in sicer gradnja ladijnega telesa 18 in strojev 13 milijonov kron; ostanek odpada na zgradnjo priprave za brezžično telegrafijo, opravo itd. Naročilo se bode vse doma. Topovi in torpedi bodo stali še posebej 24 milijonov kron. Vsa naročila se bodo oddala domačim tvrdkam.

Naslovnik obmejnih in v tujini živeti Slovinci. Slovinci smo majhen narod. — Sovražniki, ki nas od vseh strani obdajajo, so veliko močnejši od nas. Hočejo nas zatreti in se polastiti naših lepih zemelj ter jim za vedno zagospodovati, o nas pa izbrisati vsak sled na zemeljski obli ter v zgodovini. Tega pa mi nočemo in ne bomo nikdar dopustili. Hočemo živeti, ker imamo za to pravico, ki nam jo je dala narava, ki nas je ustvarila kot vse druge. Nočemo pa životariti. Napredovati in razvijati se hočemo tako, kakor nam naše lepe in bogate dežele nudijo po svojem zemljepisnem položaju in legi. To pa bomo dosegli tedaj, če se bo vsak Slovincen zavedal, kaj je in kaj je njegova dolžnost kot Slovence doma in tudi na tujem. V ta namen delujejo naše šolske družbe, naše okrambne organizacije. Treba je, ker smo majhni, kakor smo rekli, da preštejemo vse naše vrste, da vemo za vse pripadnike našega naroda in da se medsebojno podpiramo po geslu „Svoji k svojim“, zlasti na mejah in v tujini. Ne smemo dopustiti, da se nam kateri od teh izgubi in potuji, ter tako postane naš naroden sovražnik, ki bi nam stregel po življenju. Čehi so že pred leti izdali naslovnik (Adressar) vseh v mešanih in tujih krajih živeti Slovinci, zlasti trgovcev, gostilničarjev in drugih obrtnikov. V tem naslovniku so naslovi Čehov vsega vseta. Izdal ga je narodni svet češki in stane samo 25 vin. Naslov: Narodni rada, Praga, Vodričkova ul. č. 20. Ko Čeh potuje v obmejne kraje ali v tujino, ve dobro, kam se mu je obrniti, da pride do svojih ljudi, da podpira svoj element v tujini in obmejnih krajih ter jim daje tako pogum, da vstrajajo trdno kot obmejne straže češkega naroda.

Tudi Slovinci moramo sestaviti tak kažipot. V krajih, kjer ni slovenskih trgovcev, gostilničarjev in drugih obrtnikov, bomo vzeli naslove za slovenski kažipot iz češkega naslovnika in tako podpirali naše brate, a obenem tudi sebe.

Pozivljamo vse one, ki nam morejo dati informacij in podatkov, da nam naznanijo naslove slovenskih trgovin, obrtnij in gostilen in drugih podjetij v obmejnih in tujih krajih. Tako na pr. iz Trsta, Gorice, Pulja Reke, Maribora, Celovca itd. Tudi iz drugih držav in vseh kontinentov. — Naznanijo naj se tudi vsi lokali v obmejnih in tujih krajih, kjer so na razpolago slovenski časopisi.

Naslov: **Hrast Ciril**, akademik, Ljubljana, Zaloška cesta 1.

Razložek med Dunajem in Prago. „Nar. listy“ pišejo: Pri lanskim (decemberskim) demonstracijah v Pragi so sedeli vsi, katere je policija aretirala, po tedne in mesece v preiskovalnem zaporu in večina je bila obsojena zaradi zločina javnega nasilstva. Na Danaju so bile vse protičeške nasilnosti kvalifikovane samo za prestopke in so bili obtoženci po večini obsojeni na 48 ur... Mi Slovinci smo opažali isto v Ljubljani — in Celju ter Mariboru!

Pred volitvami v bosansko-hercegovinski deželni zbor. V zagrebškem „Obzoru“ toži nek dopisnik iz Sarajeva, da ni čutiti med bosanskimi Hrvatimi nobenega pravega gibanja. Statut ustave se nahaja sicer še v skupnem ministerstvu, vendar pa bi trebalo že sedaj pripravljati dela. Dopisnik si želi enoten nastop Hrvatov in Srbov, boji se pa, da pri splošnem mrtvilu pridejo zlasti s hrvaške strani ljudje v deželni zbor, ki bodo pač pokorni sluge vlade, a sami ne bode vedeli, kaj bi storili. Vodil jih bode seveda Stadler...

Umor v Zadru. K tozadevni brzjavki v našem listu sledeče obširnejše poročilo: Odpušteni pisar Tony je napadel upravitelja namestniški pisarni Ivana Sertića na trgu pri morju in ga zbadel z nožem v ledja. Sertić se je zrušil na mestu mrtev. Zapustil je vdovo in dvoje malih otrok. Tony je bil odpuščen in službe zaradi pijančevanja in nerednosti ter se je za to maščeval nad svojim šefom.

Poljaki in ruski Nemci. „Kölner Volkszeit.“ je padlo na um, da bi utegnila ruska vlada posnemati pruske hakatiste in začeti z izjemnimi odredbami proti Nemcem v baltskih pokrajinah. Zato svari pruske hakatiste, ki žele sedaj preporod vseh poljsko pisanih listov, pred nadaljnjim hujškanjem proti Poljakom, osobito, ker so se začeli tudi ruski vladni listi zanimati za Nemce na Pruskem. — Gotovo tega svarila ni narekovala pravičnost nego strah. Sicer pa je ruska vlada našla doslej pogum le za boj proti — Poljakom...

Dopisi.

u Iz Petrovč. Da je velika ljudska slavnost novo ustanovljene Ciril-Metodove podružnice v Petrovčah tako krasno proslavila, se imamo še tukaj javno zahvaliti požrtvovalnosti in prijaznosti žalskih in drugih okoliških rodoljubov, ki so z raznimi darili, oziroma posojili različne opreme za šotorje omogočili naše slavlje. Izrečena bodi prav prisrčna zahvala narodnim damam gosp. Geiss-ovi, Kunej-evi, Kunšič-evi, Berti Štribarjevi, Brinarjevi in Slančevi za okusne sladčice, s katerimi so bogato opremile sladličarno, kjer so pridno gospodarile gospe Oničeva iz Gotovelj in g. Širše-tova iz Arje vasi. Da se je v kavarni zbralo toliko dragih gostov, se imamo zahvaliti žalskim trgovcem g. Kvedru, Krašovic-u, gospej Globočnikovi in gospej Brinarjevi, ki so darovali kave, sladkorja in drugih potrebnih primesi da so ljubke kavarnarice gospe Brinarjeva, gdč. Malči Piki-ova, Trezika Holobarjeva in Micka Prapotnik-ova lahko postregle s tako izborno kavo. Ljubitelje mrzle sladkosti pa so pridno segali po izbornem sladoledu, ki ga je darovala in celo sama semkaj pripeljala gospa Valerija Cvenkel-Zanierjeva iz Št. Pavla, za kar ji bodi izrečena najsrčnejša zahvala.

Neutrudljiva gospa Brinarjeva, ki jo privabila s svojo ljubeznjivostjo in prijazno postrežbo toliko obiskovalcev v kavarno, je naposled s pomočjo učitelja g. Delakorda licitirala zadnjo buteljko rujnega vinca in razna zdravila za slabe želodce, kakor brinjevca, florijan, slivovko ter skupila dosti svetlih kronic za našo šolsko družbo. — Prisrčna ji hvala za vse!

Da so se naši dragi gostje izmed vseh poznali, temu je bil vrok „zelen pušljec“, ki ga je vsak dobil iz ljubkega cvetličnjaka, v katerem so prodajale šopke gospe nadučiteljjeva Slančeva in gdč. A. Ježovnikova. Kdor si ni prišel po njega sam, temu so ga prinesle ljubke cvetličarice Milica Slančeva, Pavla Ježovnikova in Anica Holobarjeva, ter niso mirovale, dokler šopek ni bil pripet. Slavnostnemu govorniku gosp. I. Prekoršek se je po končanem govoru, oblečena kot mala Slovenka, v imenu slovenske mladine za njegovo uspešno delovanje zahvalila mala hčerka g. nadučitelja Milica Slančeva in mu je podarila kot skromen znak hvalečnosti in ljubezni duhteč šopek cvetlic. — Vsem darovalkam krasnih cvetlic gosp. Bergman, Roblek, Janič, Mici Senica iz Žalca in gospej Žager in gdč. Holobar iz Petrovč, ki so pripomogle, da ni bil noben dragi gost brez „pušljca“, naša srčna zahvala.

V šotoru za vino, buteljke in pokalice so se pridno sukale gdč. Pešecova, Joštova, Rozika Razboršekova in Mici Kopriva.

V šotoru za pivo so razpečavale hmelj, kot izborno tekočino, gdč. Benetek, Jurak in Jošt. Izvrsten prigrizek se je dobil v šotorju za delikatese, kjer so stregle cenjenim gostom gdč. Zinka Kovačičeva, Mici Ježovnikova, Jakličeva in gospe Koželj. Kadilcem so v obilni meri postregle v tobakarni gdč. Razboršekove in Fani Kopriva.

Občno pozornost je vzbujala pod rudečim dežnikom brhka branjevka, k

je z največjo marljivostjo prodajala vsakovrstno sadje, pa tudi lorberja in fige, rožiče za mlade deklice.

Skrivnosten šotor, ki sta ga tako imenitno opremila g. učitelja Kislinger in Delakorda, je vzbujal veliko zanimanje ter imel lepo število obiskovalcev. Bodi izrečena gospodu nadučitelju Neratu za prijazno sodelovanje prisrčna hvala.

Šaljivo pošto je pridno oskrbovala gdč. Rezika Oblak iz Vrbja. Slavolok nam pa je čisto sam okrasil g. med. Čede.

Najsrčnejša hvala gosp. Edmundu Kavčiču, trgovcu v Ljubljani za darovan „Florijan“, g. Holobarju, veleposestniku v Kasazah in g. Vinc. Kopriva, posestniku v Arji vasi za posojen les in deske, gosp. trgovcem iz Žalca za šotorje, žalskim rodoljubom za posojene zastave in vsem, ki so na kakoršenkoli način pripomogli k izvrstnemu uspehu naše prireditve. — Pohvalno nam je omeniti tudi domače mladeniče g. Franca Turnška, Traverija, Pešeca, Grobelnika in več drugih, ki so pridno postavljali šotorje, oder za godbo in pevce, plesišče itd. in imeli s tem veliko truda. Vsa čast gre nadalje napredni gostilni in obitelji Šantl-ovi za prepustitev slavnostnega prostora, za izvrstno postrežbo z jedili in pijačo in za ves trud, ki so ga imele domače gospodične Šantlove z raznovrstnimi pripravami za našo slavnost in katere pri vsaki priliki požrtvovalno delujejo za narodno stvar. Vsak napreden Slovenec, ki poseti Petrovče, naj ne zamudi obiskati narodne gostilne Šantlove.

Čilim in požrtvovalnim „Sokolom“ pa še enkrat krepki „Na zdar!“ — (Zbog obile snovi in ker smo že enkrat poročali o veselici, prinašamo to zahvalo še le danes. Op. ured.).

Štajerske novice.

v Klerikalci in 20. september.

Ni še dolgo tega, kar se je trudilo glasilo ljublj. škofa in vesoljne duhovščine na Slovenskem, da bi naslikalo slovenske naprednjake kot vladne hlapce in nemškutarje; z vsemi silami so se trudili klerikalni časnikarski šmoki tudi na Štajerskem ravno zadnje čase, da vržejo na nas senco narodne omahljivosti in nemškutarstva. Pred dvema dnevoma (in pred dobrim tednom mariborska „Straža“) pa je priobčil ljublj. „Slovenec“ članek, v katerem po enoglasni sodbi vseh narodno čutečih Slovencev opravlja lakajsko službo vladi in z Nemci vred sramoti grobova narodnih mučenikov Lundrain Adamiča. „Slovenec“ in „Straža“ blatita sedaj z vlado in Nemci vred slov. naprednjake, da so oni zakrivili lanske septemberske izgrede in da so krivi prelitja nedolžne krvi! Dogodki v Ptuj, Celju in Mariboru so našemu izdajalskem klerikalizmu popolnoma prišli iz uma; pozabili so duhovniki, katerih še nikoli ni bilo blizu, kadar se je šlo za kako odločno narodno akcijo, da so bili tokrat Slovenci po nedolžnem napadani in preganjani. Ali pa želijo duhovniki, da mi nesmemo več v nemška mesta v našem ozemlju? Ali želijo, da mirno prenašamo vsak udarec nemške roke? Da, res je, po septemberskih dogodkih smo bili mi naprednjaki edini, ki smo ljudstvu pokazali prave krivce nemirov. „Slovenec“ članek, ki je potekel iz duhovnikove roke, je vzbudil v Ljubljani in tudi pri nas mnogo ogorčenja. Slišali smo znane klerikalce, ki so z najostrejšimi izrazi obsojali „Slovenčev“ blatenje ter ga imenovali narodno lumparijo. V tem se strinjamo tudi mi z njimi.

v Woschnagg ne odloži mandata. Ta vest pravzaprav ni vzbudila nobe-nega začudenja pri onih, ki poznajo našo celjsko renegatsko kliko. Kdor že enkrat zataji svoj rod in svojo mater — česa na svetu ga še more biti sram? Zato tudi naših celjskih nemškutarjev prav nič ne boli, da jih zastopa v dežel-nem zboru nekdanji sokol in navdu-

šen narodnjak. Včeraj sicer Woschnagga ni bilo v deželnem zboru. Po zbornici so krožile vesti, da imajo Nemci pismo iz Mozirja, katero so podpisali Mozirjani; v tem pismu se zatrjuje, da W. nikoli ni bil sokol. Vočigled tolikemu dokaznemu materialu bi se nam zdelo prav čudno, da bi kateri slov. tržan v Mozirju kaj takega podpiral — to tem manj, ker so se tudi Nemci že sprijaznili z mislijo, da imajo slovenskega sokola za poslanca. Treba bode tedaj počakati potrdila te vesti.

v Poučni tečaj „Zveze narodnih društev“. Čudno bi že skoraj bilo, ako „Slov. Gosp.“ ne bi vsaj malo pozabljaval na poučni tečaj Zveze nar. dr. Pravi, da je bil navzoč le jeden „kmeč ki“ mladenič, šentjurski Oset. Tečaj pa sploh ni bil namenjen v prvi vrsti kmečkim fantom temveč učiteljstvu in dijaštvu. Da g. dr. Koderman ni priporočal žalostne Schweitzerjeve slov. brošure o društv. in shodnem zakonu, zato je imel kot jurist že svoje dobro utemeljene vzroke, ki jih klerikalcem ob priliki lahko razloži — samo če bode s tem Schweitzer zadovoljen? „Gospodarjevo“ psovanje kaže, da je tečaj dobro uspel; za prihodnjic pa povabimo nekaj klerikalnih velikih paglavcev, da bode res na tečaju kaj otrok, ki potrebujejo najprimitivnejše izobrazbe. Na klerikalnih „podučnih“ tečajih o takih stvareh očitno ni duha ne sluha.

v Za „Narodni sklad“ je poslal g. Franc Žiher, nadučitelj v Vurbergu pri Ptuj K 10'04 kot del čistega dobička od veselice z dne 12. sept. Prisrčna hvala! Živel posnemovalci!

v Iz Ptuja. Vsakemu izmed nas je še v živem spominu ljudska veselica narodnih društev v Ptuj, katera se je nepričakovano sijajno vršila zadnje nedeljo. Tukaj smo se spominjali lanskih žrtev, navduševali se za boj proti mogočnim sovražnikom, kateri od vseh strani proti nam dan na dan hujše besni-jo, ter si prisezali, da hočemo naš jezik čislati in ljubiti, in v bodoče z podvojenimi močmi delati za gospodarsko osamosvojo in napredek našega tepanega naroda. Neverjetno se nam zdi, da hoče ptujška narodna čitalnica prihodnjo nedeljo v svojih prostorih prirediti esperantsko veselico, katere čisti dobiček je namenjen esperantskim svrham.

Esperanto je za naš narod blaznost in utopija. Esperanto služi narodom in slojem kot posredovalni jezik, kateri so primorani vsled trgovstva in prometa na svetovnih trgih z zastopniki narodov od vseh mogočih vetrov občevati. Da se prihrani učenje vseh teh jezikov in vendar omogoči obče-vanje se je sestavil umetno nek posredovalni jezik.

Nimamo sicer nič proti temu, če se kak posameznik zanima za take eksotične in za nas nepraktične stvari, toda proti temu moramo protestirati, da bi se potom javnih veselic od narodnih čitalnic naše ljudstvo zapeljaval-o k internacionalizmu in bi se naši bori vinarji zbirali za take pustne šale. Ali si je narodna čitalnica postavila svoj oder, da bode na njem vprizarjala esperantsko navdahnjene igre, ali hoče na svojem odru, kateri bi naj bil šola za lastni jezik, navduševati naše za tuje jezike prezavzeto ljudstvo za internacionalizem? Ali nimamo drugih idej-lov, ali nimamo obrambnega sklada, ali nimamo družbe sv. Cirila in Metoda? To so institucije, za katere žrtvujemo vsak vinar, katerega le lahko pogrešamo. Naša deca se na tisoče in tisoče potujičuje, mi pa bodemo naš narod reševali z esperantom?

v Dež. šol. svet je imenoval učiteljico v Majšperku, gospodično Osenjak, za def. učiteljico v Št. Lovrencu na Dr. polju.

Prestavljen v Celje je iz Maribora finančni računski praktikant Dr. Hauke Prideljen je davčnem referatu.

v Krasen jabolčni cvet nam je poslal iz svojega vrta v Petrovčah g. naduč. E. Slanc. V jeseni pomlad! Hvala za pozornost.

v Iz Polzele. Nemškutarski delavec iz Prymove tovarne, ki je na zadnji sokolski in C. M. veselici tu nekega domačega fanta z nožem dvakrat nevarno zabodel, je bil 14. tm. pri okrožni sodnji na 7 mes. zapora obsojen. Slovenski fantje, ne čitajte „Štajerca“!

v Požarna bramba v Gornjem gradu je dne 12. tm. slovesno praznovala svojo 25 letnico, pri kateri priliki je dobilo 8 brambovcv tozadevna odlikovanja. V soboto je godba požarne brambe pod spretnim vodstvom g. Rakuša napravila zvečer mirozov po trgu, drugi dan zjutraj pa budnico. V nedeljo je bil ob 2. uri popoldne pri slavoloku na mostu sprejem došlih gostov, namreč požarnih bramb iz Ljubnega, Ksaverija, Bočne, Mozirja in veteranskega društva iz Ljubnega. Na pozdrav glavarja gornjegrajske požarne brambe g. Ignaca Rupa se je zahvalil v imenu gostov g. Josip Terčak, načelnik požarne brambe ksaverjanske, na kar so odkorakali na čelu z godbo v lepo okrašen park, kjer je pred cesarjevim spomenikom nagovoril g. dr. Hohl, vodja politične ekspoziture v Mozirju, odlikovance ter jim pripel na prsa zasluzne kolajne. Odlikovani so bili: gg. Janez Mächtig, Franc Spende, Anton Čepiak, Tomaž Rifel, Ivan Čepiak, Franc Šinkovec, Matija Krajncin Ignac Čepiak. Potem je priredila godba požarne brambe v parku koncert, katerega se je poleg gostov udeležilo mnogo občinstva. Požarni brambi je k 25 letnemu obstanku čestitati kakor tudi njeni godbi, ki se je v kratkem času tako dobro izurila, kar je posebna zasluga kapelnika g. Rakuša.

v V prid C. M. družbi se priredi v nedeljo 19 tm. na vrtu gostilne Radej na Bregu prva letošnja velika vinska trgatev. Že sedaj se kaže veliko zanimanje za to prireditev, ki naj bi postavila temeljni kamen novi C.-M. podružnici na Brege. Z velikim veseljem javljamo danes, da so za podružnico na Bregu priprave v polnem tiru in da bode pripravljalnemu odboru kmalu dana prilika sklicati občni zbor. Zato že danes pozivljamo narodnjake, da se v polnem številu udeležijo prireditve na Bregu.

v Umrl je 14. sept. v Ptuj po-sestnik in izdelovatelj jabolčnega šampanjca V. Hintze.

v Rogaško Slatino je obiskalo do 15. septembra 2988 strank s 4304 ose-bami.

v V šali je ustrelil mlatiča Krivca petnajstletni Anton Beranič v Cirkov-cih na Dravskem polju. Pomeril je v šali na njega, a puška se je izprožila in Krivca smrtno zadela. Sedaj je bil Beranič obsojen na 6 mesecev ječe radi prestopka proti varnosti življenja.

v Pred poroto prideta oba eden dan, 27. tm., Cenčič in Rakovič, kot trabanta frančiškana Murna in župnika Gomilška. Tožen je ta kvartet radi žaljenja časti v časnikih „Straža“ in „Sl. Gospodar“. „Straža“ poroča o porotah zelo negotovo. Dasi ta dva junaka otvarjata predstavo, jih vestni list niti ne imenuje, pač pa pravi, da še morda pride kak slučaj na vrsto.

v Iz Framu. V mariborski bolnišnici je danes opolnoči umrl framski veleposestnik in načelnik bralnega društva gospod Mihael Turner, brat znane-ga rodoljuba Dr. Pavla Turnerja. Pogreb bode v soboto dne 18. tm. ob 10. uri predpoldan v Framu.

v Iz Ragoznice. Dne 5. tm. je zgorelo gospodarsko poslopje s hišo po-

sestnika Franca Pukšič. Zažgalo je neko devetletno dekle, ki je prišlo k Pukšiču po vžgalice. Starši torej pozor na otroke in vžgalice! — Pogorelica trpita veliko škodo, ker sta bila le za nizko vsoto zavarovana; poleg tega so še razni uzmoviči porabili priliko, niti gospodarja niti gospodinje ni bilo doma, ter so še razne stvari, katere so ljudje rešili iz ognja, odnesli. Tak človek pač mora imeti le kosmato vest. Pri pisanju teh vrst pa se spomnim nekega „blagega“ čina domačega župnika, g. Pajtlerja, kateri je že itak radi raznih modrih in hrabrih činov po slovenski zemlji zaslovel, k temu slovesu še hočem tudi jaz nekaj dodati. Ob neki priliki je nanesel govor na brata Pukšičeve žene, Vekoslava Strmškega, nepozabnega nadučitelja v Medvedovem Selu. Zgražal sem se nad grozno brezsrčnostjo župnikovo. Sestra je namreč prepozno zvedela za smrt svojega ljubljanskega brata, ter se ni mogla udeležiti pogreba. Radi tega pošlje svojega moža h g. župniku naj bi ta bral sv. mašo, za pokojnika. A kaj reče župnik! „Vendar je enkrat Strmšek strepetal!“ Kaj porečete, ljubi bralci, k takšni surovosti? — Kdaj bode že vendar naše ljudstvo sprogledalo in se streznilo!

v Prošnji okrajnega zastopa in mestne občine Slov. Bistrica je prometno ravnateljstvo južne železnice uljudno vstreglo in odredilo, da imata stati brzovlaka Dunaj-Trst št. 1 in 2 tudi od 1. oktobra t. l. naprej na kolodvoru Slov. Bistrica.

v Štajerski vojvodski klubuk je predal deželni odbor vodstvu kulturno-historskega muzeja v Gradcu.

v Slovensko se bodo učili v nemškem Gradcu na trgovski šoli v Gradcu. Ravnateljstvo je prosilo učno ministerstvo za to in ono je dovolilo.

v Nabirateljem „Narodne zbirke“. V svoji 106. številki pozivlja „Straža“ somišljenike, naj pridno pobirajo in darujejo za št. Iljski dom in sploh za obmejne Slovence in sicer kakor je povzeto iz članka, izven „Narodne zbirke“. Ker prirede toraj pristaši S. L. S. svojo zbirko za št. Iljski dom, se bo pri razdelitvi klubove zbirke na to oziralo. Darovali bomo št. Iljskemu domu na podlagi „Stražinega“ poziva samo oni denar, ki sebo izrecno daroval v ta namen, na kar opozarjamo vse gg. nabiratelje in nabirateljce. „Klub naprednik slov. akademikov“ v Celju.

v Po petindvajstih letih smo se dne 11. in 12. tm. zbrali v „Narodnem domu“ v Mariboru sošolci, ki smo leta 1884 skupno ostavili mariborsko učiteljsko šolo. Na naše tozadevno povabilo smo se odzvali nastopni tovariši: Franc Brinar, nadučit. v Gotovljah, Franc Ferlinc, učitelj in župan šmarski, Anton Gnus, nadučit. na Dolu, Anton Kosi, učitelj, veleposestnik itd. v Središču, Miško Lesnika, nadučitelj pri Sv. Ani na Kremlbergu, Karl Maršič, nadučit. v Letušu, Simon Sekirnik, nadučit. v Rogatcu, Anton Sivka, nadučit. v Št. Jurju ok. j. ž., Franc Slanc, veleposestnik in župan litijski, Ivan Spricej nadučit. pri Sv. Marjeti ob Pesnici, Vinko Stoklas, nadučit. pri Sv. Andreju v Leskovcu, Karl Vizjak, nadučitelj v Ljubčini in Franc Zopf, nadučitelj v Pristovi. Nekateri izmed nas smo se po celih 25-ih letih pri tem sestanku prvokrat zopet videli. Kako pristrčno smo se smejali, ko vsled tega drug drugega nismo mogli precej spoznati. Posebno nas je veselilo, da je prihitel v našo sredino tudi naš priljubljeni Francelj Slanc, ki so mu bile rojenice toli mile, da je o priliki, ko se je vpregel v presladki zakonski jarem, se lahko istočasno izpregel iz učiteljske službe. A srce njegovo

je pa ostalo še vedno pri njegovih tovariših. Sestanek je bil tako prisrčen, da se ne da popisati. Pomladili smo se za četrto stoletja, iz misli smo pustili za nekaj uric vse skrbi življenja ter smo se razibali v zlata naša mladeniška leta. Spomin za spominom, govoranca za govoranco, dovtip za dovtipom, srca so nam prekipevala veselja. Čisto naravno je, da smo si dali besedo, da se koj prihodnje leto zopet snidemo, a k naši tridesetletnici po zvabimo še ostale sošolce, ki so tokrat manjkali. Nabrali smo med seboj tudi svotico 26 K, kateri znesek smo sklenili izročiti g. prof. dr. Lj. Pivku s prošnjo, da ga naj podari enemu učiteljskemu, kateri je podpore najbolj vreden. Razumese, da smo se dali skupno slikati in nam bodo te slike drag spominček.

Kranjske novice.

o Osrednji odbor „Društva jugoslovanskih železniških uradnikov“ sklicuje v soboto 18. t. m. ob 8. uri zvečer v hotelu „Štrukelj“ v Ljubljani tovariški sestanek. Gospodje člani se tem potom prosijo, da se sestanka udeleže v kar najčastnejšem številu.

o Razpisane službe suplentov. Razpisano je na II. državni gimnaziji v Ljubljani mesto suplepta za slovenski in nemški učni jezik kot glavni predmet. Prošnje do 18. sept. na ravnateljstvo. — Na višji državni realki v Ljubljani so razpisane tri mesta suplepta za geografijo in zgodovino, za nemščino in francoščino, za matematiko in predstavljajočo geometrijo. — Prošnje do 25. t. m.

o Narodno-radikalni shod v Ljubljani prepovedan. Včeraj so došle v Celje vesti, da je vlada prepovedala celi narodno-radikalni shod v Ljubljani. Vsled tega smo v zadnjem hipu poročali med kranjskimi novicami, da shoda ne bo. Dijaki so poslali včeraj Bienenrthu obširen memorandum glede te prepovedi, shod sam se pa vrši po § 2. Schwarz sedaj v Ljubljani kar po vrsti vse prepoveduje, kar je le količkaj podobno shodu. S tem le priliva olje v ogenj. Ljubljanski klerikalci pa ga zaradi tega še zagovarjajo.

o Shod narodno-radikalnega dijaštva v Ljubljani. Ob pol 7. uri je imelo priti v Ljubljano 110 čeških akademikov, ki so iz neznanih vzrokov izostali. Na kolodvoru jih je čakala velika množica naprednih Ljubljancev. Doslej je došlo na shod 6 Srbov, 3 z Dunaja in 3 iz Belegrada, 2 Bulgari iz Sofije in nekaj Čehov. — Pozdravni večer se je na to vršil ob veliki udeležbi v „Tivolih“. Govorili so Korun imenom eksekutive narodno-radikalnega dijaštva, dr. Novak imenom kranjskih narodno-naprednih deželno-zborskih poslancev in ljublj. mestne občine, Franchetti imenom obrtnikov. Za shod vlada v Ljubljani veliko zanimanje.

Koroške novice.

a Usposobljenostni izpiti za javne ljudske in meščanske šole se vrše v Celovcu v ponedeljek, 18. oktobra v poslopju učiteljskega kolektivnega poslovanja. Kolektivne prošnje se naj upravijo navadnim putem na ravnateljstvo komisije.

a Praznovanje stoletnice v najmlajšem avstrijskem mestu, Trbižu, je vedno bližje. Kipar Kassin je spomenik že večidel dovršil. Praznik prične 25. septembra in pokrovitelj nadvojvoda Friderik bode osebno navzoč.

a Poštni urad v hotelu Defreggerhof ob Klopinskem jezeru je zopet zaprt. Prideljeni mu kraji so priklopljeni deloma uradu v Sinči vasi, deloma onemu v Doberli vasi.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Shod narodno-radikalnega dijaštva v Ljubljani.

d Ljubljana, 17. septembra. Vsled različnih mahinacij vlade je poskrbela železniška uprava, da so češki akademiki zamudili v Reiflingu vlak in dospeli še le danes zjutraj ob tri četrt 7 v Ljubljano. Dopoldansko zborovanje se je vršilo v hotelu „Tivoli“ ob navzočnosti 500 akademikov, drugih dijakov in ljubljanskega občinstva. Predseduje iur. Korun (Tabor), podpredsedniki so Brunčko (Adrija), Trampuš (Slovenija), Benda (Čeh), Popovič (Srb), Novak (Hrvat) in Vokančijev (Bolgar). Shod je otvoril tov. Mastnak, ki je v krasnih besedah očrtal njegov pomen in povdarjal, da stremi narodno-radikalno gibanje za svobodo in samostojnostjo mladine. Na to je poročal med. Zalokar o splošnem pregledu narodno-radikalnega gibanja. Opoldne se je vršil skupen obed v „Tivolih“, ob 3. se predavanja nadaljujejo. — Štajerskih akademikov je v Ljubljani okrog 50. Natančnejše poročilo sledi jutri.

Iz štajerskega deželn. zbora. Kulantnost slovenskih klerikalcev.

d Gradec, 17. sept. Danes so se vršile volitve v posamezne odseke. Klerikalci so sklenili z Nemci dogovor, da niso volili dr. Kukovca v noben odsek. Povrh tega so še ga napadali, da si je vsled njihove „kulance“ moral iskati pri socialistih podpise za svoje interpelacije.

Češki obrtniki proti dunajskim nemškim surovostim.

d Praga, 17. sept. Deželna zveza čeških obrtnih združenj je sklenila odločen protest proti preganjanju Čehov na Dunaju in Nižjem Avstrijskem. Pozvala je merodajne činitelje, naj izposlušajo konec takim nacionalnim bojem, ki imajo škodljive posledice za narodno-gospodarsko življenje.

Potres na Semeringu.

v Gloggnitz, 17. se je že 5-ič v kratkem času opazil potres. Sunek je bil silnejši ko vsi poprejšnji; pojavil se je ob 10. uri 12 minut zvečer in je trajal 5 sekund. Pred sunkom se je slišalo čudno podzemeljsko šumenje. Potres je bil tako močan, da se je mnogo ljudi vzbudilo iz spanja in hitelo v strahu pod milo nebo; premakljivi predmeti so padali na tla, tuintam se je celo zrušil kak kos zidovja. Ure so obstale in v neki hiši je padla kletka s ptiči s stene na tla.

Nova trozveza na daljnem Vzroku?

a Petrograd, 17. sept. Tu se čujejo glasovi za ustanovitev nove trozveze na daljnem Vzroku, in sicer bi pristopile Rusija, Združene države severoamerikanske in Kitajsko. Baje bi predsednik Taft zelo zagovarjal to misel.

Srbski častniki za princa Jurija?

a Beligrad, 17. sep. Gibanje v armadi za prejšnjega prestolonaslednika vedno bolj narašča. Nedavno tega je izjavil v vojaškem kazinu ob navzočnosti 150 častnikov in princa Jurija stotnik Srb, da če bodoče skupštinsko zasedanje ne vrne Juriju pravic do prestolonasledstva, bodo častniki napravili sami red v tem radikalnem gospodarstvu. (Beležimo kot vestni častnikarji. Enake vesti iz Belegrada niso vselej verjetne. Op. ured.)

Ruski vojaki pozdravili Kramafa.

d Praga, 17. sept. „Den“ poroča, da je priredila polovica stotnije ruskih vojakov po poveljstvu stotnika lepo ovacijo češkemu drž. posl. dr. Kramafu, ko se je vračal z nekega izleta v Jalto. Vojaki so po pozdravu navdušeno zapeli „Hej Slovani“.

Različne vesti.

o Novi Jork, 17. sept. Umrli milijonar Harrimann, „kralj ameriških železnic“, je zapustil svoje ogromno premoženje, ki znaša okroglo 352 mil. kron, celo svoji ženi.

o Frankobrod, 17. sept. Semkaj je danes priplula zračna ladja „Zeppelin 3“, da se udeleži velikih cesarskih vojaških vaj pri Mergentheimu. V čolnicu je tudi starejši grof Zeppelin.

o Milan, 17. septembra. Turinska „Stampa“ poroča iz Pize, da je došlo tja več ruskih policijskih agentov, da ukrenejo potrebne varnostne priprave za sestanek ruskega carja z italijanskim kraljem. Ta se bode vršil v S. Rossore, kjer stoji kraljevski lovski gradič jeden kilometer od morske obali.

Tržne cene.

16. septembra.

Dunajska in budimpeštanska borza je danes in jutri zaprta radi židovskega praznika.

Sladkor. Praga: 16. sept. sur. sladkor prompt K 26'80, nova kampanja K 24'70. Tendence uporna. — Vreme: kalno in hladno.

Sladkor. Trst, 16. septembra: Centrifugal Pilés prompt K 31¼ do K 32½, za november-marec K 30¼ do K 31. Tendence trdna.

Društvene vesti.

a V Šoštanju in sicer pri Basistu bode v nedeljo velika veselica, ki jo priredi telov. društvo „Sokol“ v Šoštanju. Priprave se vrše velikanske. Pevci in telovadci, kakor tudi priznani dobri diletanti se neumorno vadijo. Predstavljal se bode igra „Brat Sokol“. Postavlja se vrtliko, zbijalo, strelisce in drugo. V raznih šotorih streglo se bode slavnemu občinstvu kar najboljšo. Vstopnina se bode pobirala na veseljem prostoru z začetkom ob 3. uri po 30 vin. od osebe. Nobeden narodnjak naj ne izostane.

Podravska podružnica „Slovenskega planinskega društva“ v Rušah javlja tužno vest, da je umrl njen zvest in delaven odbornik, gospod

Miha Turner

posestnik itd. v Framu.

Pogreb v soboto ob 1. uri v Mariboru in ob 3. uri v Framu.

Slava njegovemu spominu!

Proda se

prej Endresovo, pozneje grof Eggerjevo posestvo v Lembergu h. št. 3 in 4, ob okrajni cesti Vojnik-Dobernski, 10 minut vstran, namreč 6—7 oralov novega zrigolanega vinograda, sadonosnik, njive, gozd, gosposka zidana hiša s kletjo in stiskalnico, vinarstvo, za 15.000 kron z letošnjo trgatvijo vred; 5000 kron lahko na posestvu ostane. — Več se izve v župnišču Nova cerkev, pošta Vojnik. 451 3-2